

критерію Фішера $F_{розр}=19,847$ (табл. 7) є більшим від табличного $F_{табл}(k_1=1, k_2=4, \alpha=0,05) = 7,71$ (табл. 2). Значення парного коефіцієнта детермінації $R^2=0,793$ показує, що зміна або коливання значення обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) на 79,3% залежить від зміни чи коливань валових інвестицій в основний капітал і на 10,7% залежить від зміни чи коливань інших 3 метою виявлення типу регресійної моделі, яка більш адекватно відображає поведінку емпіричних даних, було побудовано параболічну модель регресії залежності обсягу реалізованої продукції від валових інвестицій в основний капітал $\hat{y} = 0,0032x^2 - 0,5148x + 8168,8$ (рис. 5). У той же час значення коефіцієнта детермінації $R^2=0,8045$ вказує на такий же рівень адекватності цієї параболічної моделі, як і у випадку лінійної.

Висновки. Регресійний аналіз показав, що на обсяг реалізованої продукції суттєво впливають обидва фактори: витрати з реалізованої продукції і валові інвестиції в основний капітал. Це дає змогу факторів стверджувати, що для збільшення обсягів реалізації продукції (робіт, послуг) потрібно збільшувати витрати з реалізації та інвестувати більше коштів в основний капітал.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Касьяненко В. О. Моделирование та прогнозування економічних процесів : Конспект лекцій: навч. посіб. / В. О. Касьяненко, Л.В. Старченко // – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2006. – 185 с.

УДК 338.435:334.723

Кушнір А. М.

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ „УКРПОШТА”

У статті розглядаються питання формування та розподілу прибутку українського державного підприємства поштового зв'язку “Укрпошта”, зокрема аналізуються основні показники роботи Львівської дирекції.

Ключові слова: прибуток, рентабельність, УДППЗ “Укрпошта”.

Kushnir A. M.

FORMING AND DISTRIBUTION OF PROFIT OF UKRAINIAN STATE ENTERPRISE OF POSTAL CONNECTION “UKRPOSHTA”

Problems of forming and distribution of profit of Ukrainian State Enterprise of Postal Connection „UKRPOSHTA” are explored in the article. The basic indexes of activity of Lviv management „UKRPOSHTA” are analysed.

Keywords: income, profitability, USEPC „UKRPOSHTA”.

Вступ. Прибуток є важливим показником діяльності підприємства. Для одержання достатнього рівня прибутку, який забезпечує дотримання умови самофінансування, підприємство повинне приділяти увагу питанням формування, управління та розподілу прибутку.

Значну увагу дослідженню прибутку підприємств приділяли такі вчені-економісти: І.А. Бланк, В.С. Белов, В.М. Орлов, А.М. Поддєрьогін,

О.М. Попович, Г. Шмален та інші. В останніх доступних публікаціях є матеріали щодо формування прибутку [5, с. 91–95], аналізу елементів системи управління прибутком [4, с. 214–219], розподілу чистого прибутку на підприємствах поштового зв'язку [1, с. 298–300] та ін. Проте, незважаючи на численні публікації по даній тематиці, проблема формування та розподілу прибутку на підприємствах зв'язку залишається до кін-

ця не вирішеною і потребує подальшого наукового дослідження.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є оцінка основних показників діяльності Львівської дирекції УДППЗ “Укрпошта”.

Результати. Питання прибутку як економічної категорії присвячені праці багатьох вчених. Прибуток – це підсумковий показник, результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб’єктів господарювання [2, с. 452].

вага письмової кореспонденції збільшилась на 1,9%, грошових переказів на 0,1%, посилок на 1,1%, а питома вага пенсій та грошової допомоги зменшилась на 3,5%.

Загальна сума доходів УДППЗ “Укрпошта” за 2009 рік становить 3014,9 млн грн, що на 20,2% перевищує показники 2008 року. У наступній таблиці приводяться основні показники роботи Львівської дирекції УДППЗ “Укрпошта” (табл. 2).

Як видно з таблиці 2, спостерігається чітко

Таблиця 1

Структура доходів Львівської дирекції УДППЗ “Укрпошта”

Найменування статей	2007 рік		2008 рік		2009 рік	
	тис.грн.	питома вага,%	тис.грн.	питома вага,%	тис.грн.	питома вага,%
Письмова кореспонденція	18981,5	20,6	23518,4	19,1	32801,5	22,5
Грошові перекази	4594,5	5,0	5823,0	4,7	7392,0	5,1
Пенсія та грошові допомоги	35669,7	38,7	46318,5	37,7	51424,3	35,2
Посилки	3028,9	3,3	3749,2	3,1	6167,7	4,2
Розповсюдження періодичних друкованих видань	5014,6	5,4	6762,5	5,5	7942,3	5,4
Інші доходи	24933,3	27,0	36737,1	29,9	40240,5	27,6
Всього	92222,5	100,0	122908,7	100,0	145968,3	100,0

Більшість авторів сходиться на тому, що прибуток слід трактувати як ту частину доходів, що залишається після відшкодування усіх витрат на виробничу і комерційну діяльність підприємства. Прибуток є основним фінансовим джерелом розвитку підприємства, науково-технічного удосконалення його матеріальної бази і продукції всіх форм інвестування. Він служить джерелом сплати податків. Вся діяльність підприємства спрямована на те, щоб забезпечити зростання його величини або принаймні стабілізувати її на певному рівні.

Прибутковість та дохідність підприємства є одним з найголовніших показників, що відображають фінансовий стан підприємства. Вони визначають мету підприємницької діяльності.

За останні роки склалася наступна структура доходів Львівської дирекції УДППЗ “Укрпошта” (табл. 1). Як видно з даної таблиці, питома

виражена тенденція до зростання як загального, так і чистого доходів ЛД УДППЗ “Укрпошта”. Так, за 2006-2009 рр. загальний дохід зріс на 68147,3 тис грн або на 183,4%. Незважаючи на це, умови господарювання є складними, оскільки рівень рентабельності послуг – низький, що унеможливило достатній технічний та соціальний розвиток підприємства.

На формування абсолютної суми прибутку підприємства впливають: результати, тобто ефективність його фінансово-господарської діяльності; сфера діяльності; галузь; вид економічної діяльності господарства; установлені законодавством умови обліку фінансових результатів. Значний вплив на формування прибутку підприємств можуть справляти доходи від фінансових операцій [5, с. 91–93].

Основні показники роботи Львівської дирекції УДППЗ “Укрпошта”*

Показники	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Темп росту,% (з 2006 по 2009рр.)
Загальні доходи, тис грн	81741,4	94862,2	125486,1	149888,7	183,4
Чистий дохід, тис грн	77329,6	90163,2	119079,6	140414,3	181,6
Рентабельність, %	1,7	0,6	1	0,6	35,3
Середньомісячна заробітна плата штатного працівника, грн	542,2	672,5	882,8	1120,1	206,6
Податки, збори та інші обов'язкові платежі, млн грн	22,4	25,3	34,6	44,2	197,3

* Розраховано за даними джерела [3]

У галузі зв'язку, де реалізація продукції невіддільна від її виробництва, весь чистий дохід набирає форми прибутку і реалізується підприємствами зв'язку в момент оплати послуг споживачами без участі збутових або торговельних організацій. Таким чином, прибуток від реалізації послуг основної діяльності поштового зв'язку в цілому є вираженням чистого доходу, створюваного в галузі зв'язку, і визначається у підприємстві зв'язку як різниця між чистими доходами й експлуатаційними витратами.

Загальна сума прибутку, одержувана підприємством внаслідок його виробничо-господарської діяльності, включаючи прибуток від реалізації послуг, позареалізаційних заходів, підсобних господарств, що є прибутком на балансі підприємства.

прибуток операційної діяльності; прибуток від звичайної діяльності; чистий (нерозподілений) прибуток [1, с. 298–300].

Як видно з даного рисунку, обсяг чистого прибутку збільшився в порівнянні з попередніми роками (2006-2007 рр.). Цьому сприяло збільшення дохідної частини підприємств.

Отриманий підприємством прибуток є об'єктом розподілу. У розподілі прибутку можна виділити такі етапи. Перший етап – розподіл загального прибутку. Учасниками цього розподілу є держава та підприємство. Другий етап – це розподіл і використання чистого прибутку, що залишився в розпорядженні підприємства після здійснення платежів до бюджету [5, с.104].

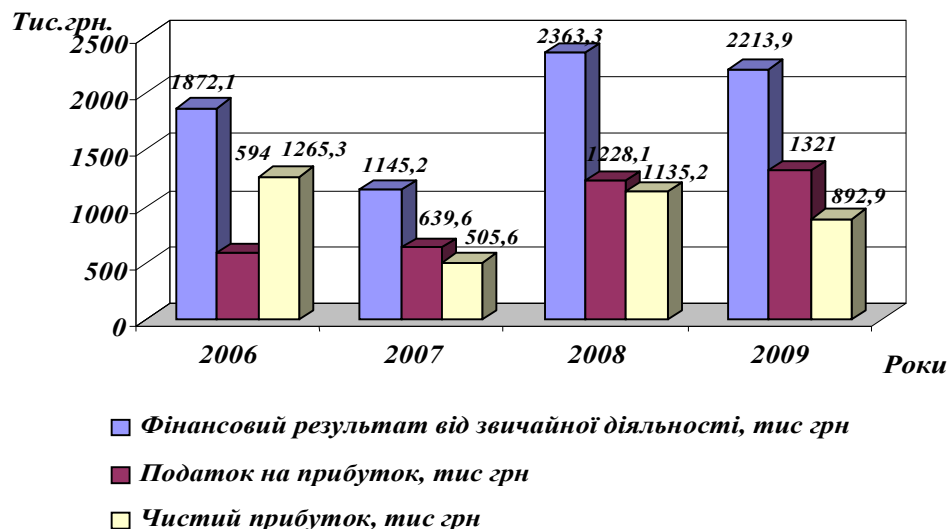

Рис. Динаміка фінансового результату (прибутку) від звичайної діяльності, податку на прибуток та чистого прибутку Львівської дирекції УДППЗ “Укрпошта”*

* Розраховано за даними ЛД УДППЗ “Укрпошта”

На сучасному етапі введення нових правил бухгалтерського обліку показник прибутку визначається наступними видами: валовий прибуток;

Чистий прибуток, одержаний після сплати податків, залишається в розпорядженні підприємства, яке, відповідно до установчих документів,

визначає напрями його використання. Чистий прибуток на УДППЗ “Укрпошта” розподіляється Генеральною дирекцією на: резерв; розвиток виробництва і соціальної сфери; додаткове матеріальне заохочення; дивіденди; покриття простроченої дебіторської заборгованості, штрафів, неустойок та ін.

Висновки. Таким чином, прибуток – це важлива економічна категорія, яка відіграє значну роль у розвитку підприємства, особливо в умовах ринку. На досліджуваному підприємстві збільшуються витрати та прослідковується тенденція до зменшення рентабельності послуг, що унеможливує технічний та соціальний розвиток підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економіка поштового зв'язку: навч. посіб. / [В.М. Орлов, Н. Ю.Потапова-Сінько, О. С. Редькін, Н. П. Спільна та ін.]. – Одеса: ВМВ, 2006. – С. 298–300.

2. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – Львів: Вид-во Національного університету “Львівська політехніка”, 2005. – С. 452.

3. Основні показники роботи УДППЗ “Укрпошта” – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.ukrposhta.com/www/upost.nsf/\(documents\)/49190913299E4365C22575D8002841E1](http://www.ukrposhta.com/www/upost.nsf/(documents)/49190913299E4365C22575D8002841E1) – відкрито 03.10.2010.

4. Ткаченко Є. Ю. Система управління прибутком підприємства / Є. Ю. Ткаченко // Вісник Сумського НАУ. Серія “Економіка та менеджмент”. – Випуск 3–4 (20–21), 2006. – С. 214–219.

5. Фінанси підприємств: підручник / [А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.]. – [5-те вид., перероб. та допов.]; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 90–109.

УДК 658.012.8

Цвайг Х. І., Гримак А. В.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, ХАРАКТЕРИСТИКА ТА МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ

Розглянуто сутність економічної безпеки підприємства, механізм формування та шляхи її забезпечення.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, загроза економічній безпеці, ризик, стратегія.

Tsvaig K., Grimak A.

ECONOMIC SECURITY COMPANY: ESSENCE, CHARACTERISTICS AND MECHANISM OF FORMATION

The essence of economic security, formation mechanism and ways of ensuring it.

Keywords: economic security of the enterprise, the threat of economic security, risk, strategy.

Вступ. В сучасних умовах всі підприємства, незалежно від форм власності, повинні вміти виживати у жорстоких умовах конкурентної боротьби та криміналізації суспільства, пристосуватись до динамічних змін в економіці, політиці, суспільстві в цілому. Зазначені умови сприяють зародженню багатьох непередбачуваних небезпек, реальних та потенційних загроз, ще молодому підприємництву України. За цих умов перед власниками, керівниками та підприємцями стоїть проблема забезпечення їх економічної безпеки,

стабільної й прибуткової виробничо-господарської діяльності, яка набуває надзвичайної актуальності.

Економічна безпека – новий напрямок розвитку науки. Поняттю економічної безпеки підприємства та чинникам впливу на діяльність підприємства приділена увага в працях вітчизняних вчених, таких як: О.І. Барановський, І.О. Бланк, О.І. Захаров, П.Я. Пригунов, В.С. Сідак, М.І. Камлик, В.М. Геєць, М.О. Кизим, Т.С. Клебанова, О.І. Черняк, С.М. Шкарлет. Серед російських вчених загальним питанням економічної